

Lektionsplanering

Årskurs: Gymnasiet

Ämne: Människan i industrin

Tema: Industriell revolution och dess påverkan

Koppling till styrdokument

Centralt innehåll	Betygskriterium (E)
Människan och den industriella revolutionens orsaker och konsekvenser, samt effekterna för samhället och individer.	Eleven kan beskriva och diskutera centrala aspekter av den industriella revolutionen och dess påverkan på samhället.

[Läroplan, Gy11, Människan i industrin]

Lärarledda instruktioner

- 1. Introduktion till den industriella revolutionen (10 min)**
 - Presentera bakgrund och tidsperiod för den industriella revolutionen.
 - Diskutera framträdande uppfinningar och deras betydelse.
- 2. Gruppdiskussion om påverkan (15 min)**
 - Dela in eleverna i grupper.
 - Låt dem diskutera hur den industriella revolutionen förändrade människors liv.
- 3. Individuellt arbete (15 min)**
 - Eleverna skriver en kort reflektion om någon specifik aspekt av revolutionen som intresserar dem.
- 4. Avslutande diskussion (10 min)**
 - Samla gruppen för att dela tankar och reflektioner.
 - Ta upp frågor som kring produktion, arbetsförhållanden och människors livssituation.

Ämnesinnehåll

Här listas viktig kunskap och ämnesinnehåll som eleverna behöver känna till eller lära sig i undervisningen. Försök se till att allt nedan tas upp på

lektionen eller följs upp på andra sätt.

- **Industriella innovationer:** Eleverna behöver förstå viktiga uppfinningar, som ångmaskinen, och hur dessa förändrade produktionsmetoder.
- **Arbetslivets förändringar:** Diskutera övergången från agrar ekonomi till industriell ekonomi och dess konsekvenser för arbetare.
- **Samhälleliga effekter:** Analysera sociala förändringar, urbanisering, och nya klasskikt som uppstod.
- **Kvinnors och barns roller:** Belys hur den industriella revolutionen påverkade kvinnors och barns arbete och livsvillkor.
- **Motstånd och fackföreningar:** Diskutera motstånd mot förändringar och hur arbetare organiserade sig för bättre villkor.

Ordkollen

Ord	Förklaring	Etymologi
Industriell revolution	En period av stora förändringar i produktion och teknik.	Härstammar från ordet "industri" från latin.
Urbanisering	Process där människor flyttar från landsbygden till städer.	Från latin "urbanus" som betyder stads-
Klasskamp	Konflikt mellan olika samhällsklasser.	Från tyskans "Klasse" och latin "campus".
Fackförening	Organisation som representerar arbetare.	Kombination av "fack" och "förening".
Kapitalism	Ekonomiskt system baserat på privat ägande och fri marknad.	Från latin "caput" som betyder huvud.

Diskussionsfrågor

1. Vilka typer av innovationer under den industriella revolutionen tycker du har haft störst påverkan på dagens samhälle och varför?
2. Hur tycker du att den industriella revolutionen har påverkat möjligheterna för kvinnor och barn i arbetslivet idag?
3. Diskutera de etiska dilemmen som kan uppstå kring industriellt arbete och arbetets villkor i dagens samhälle.

Aktivitet

Eleverna delas in i små grupper för att skapa en tidslinje över viktiga händelser och uppfinningar under den industriella revolutionen. De ska inkludera både tekniska innovationer och sociala förändringar. Varje grupp kommer att presentera sin tidslinje för klassen. Aktiviteten syftar till att hjälpa eleverna visualisera historiska förändringar och deras sammanhang.

Exit-ticket

Fråga	Svar
Vad var en viktig uppfinning under den industriella revolutionen?	Ångmaskinen
Vilka sociala förändringar ledde industrialiseringen till?	Urbanisering och klassklyftor
Hur påverkades kvinnor av den industriella revolutionen?	Många arbetade i fabriker under svåra villkor.
Vad innebär klasskamp?	Konflikt mellan rik och fattig.
Hur skapade arbetarna motstånd?	Genom att bilda fackföreningar.

Hemuppgift

Eleverna ges en hemuppgift att skriva en kort uppsats (2-3 sidor, A4) där de väljer en specifik uppfinning från den industriella revolutionen och analyserar dess inverkan på samhället och människors livsvillkor.

Citat

"Teknikens största utmaning är inte att skapa, utan att förändra." – André Gorz (2002) Citatet belyser hur teknologiska uppfinningar påverkar människors liv och samhällsstrukturer, vilket är centralt i studiet av den industriella revolutionen.